

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ, OPERATÍV ASZÁLY- ÉS VÍZHIÁNY- ÉRTÉKELEÉS

2017. július

– kivonat –

Készítette:

az

**Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízjelző és Vízrajzi Főosztály
Vízrajzi Monitoring Osztálya**

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

**Budapest, Szeged
2017. július 11.**

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

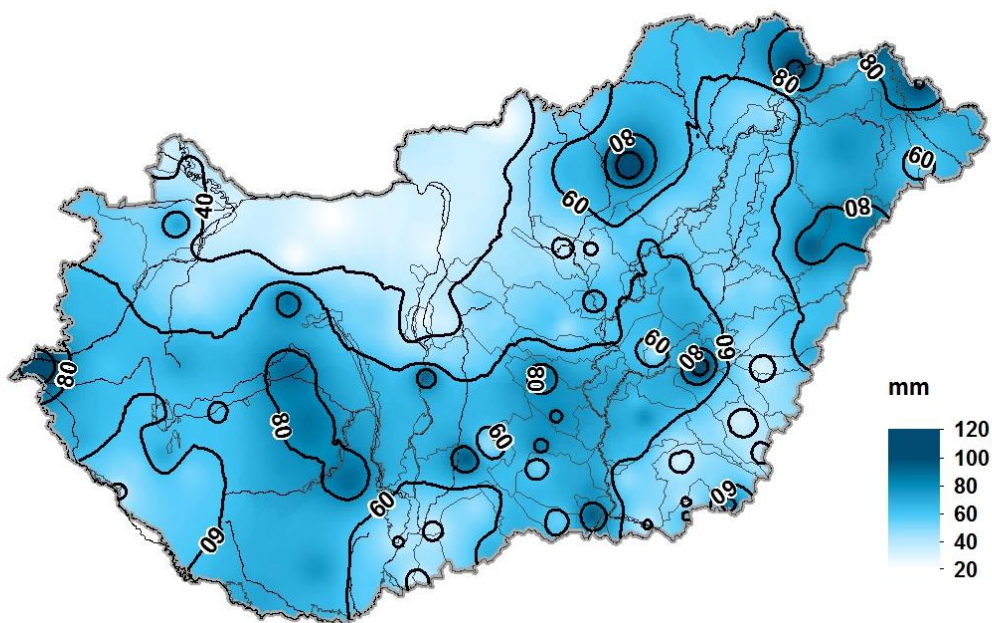
Csapadék

2017 júniusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 21 mm (Tata) és 117 mm (Eger) között alakult. Az országos területi átlagérték 59 mm volt, ami 13 mm-rel (18%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) június havi átlagánál.

A június havi csapadékmennyiség az ország túlnyomó részén elmaradt az átlagostól. A legnagyobb csapadékhiány (30-56 mm) az Észak- és Délnyugat-Dunántúlon, a Duna-Tisza köze déli része, valamint a Viharsarok területének egyes körzeteiben jelentkezett. Ugyanakkor a Külső-Somogy keleti részén, a Tolnai-Hegyhát területén az Alföld egyes középső körzeteiben, a Bükk nyugati részén és az északkeleti országhatár közelében az átlagnál több csapadék hullott.

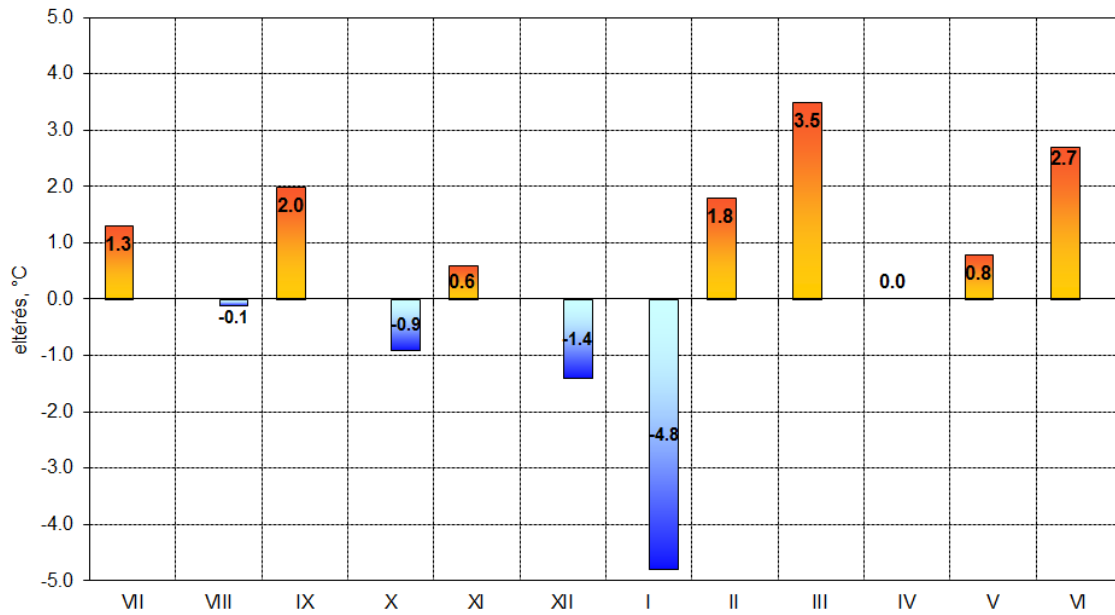
Országos áttekintésben a júniusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (56 mm) Murakeresztúr, a legnagyobb csapadéktöbblet (49 mm) Eger állomáson fordult elő.

A 2017. június havi csapadékösszeg területi eloszlása

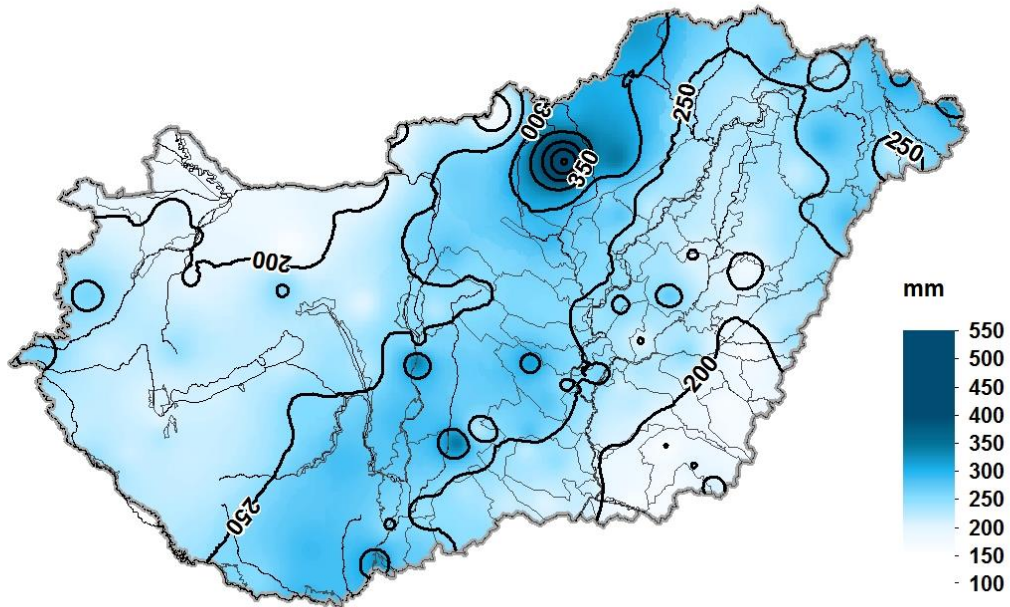

Az alábbi szövegekőzi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi átlagtól való relatív eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2016. július - 2017. június időszakban

A 2017. január - június havi csapadékösszeg területi eloszlása

A 2017. január-június időszakban lehullott csapadék mennyiségé 148 mm (Kardoskút) és 504 mm (Kékestető) között alakult, az országos területi átlagérték 236 mm volt, ami az időszakos átlagnál 33 mm-rel (13%-kal) kevesebb. Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb 6 havi csapadékhiány (120 mm) Vérteskethely, a legnagyobb csapadéktöbblet (114 mm) Kékestető állomáson jelentkezett.

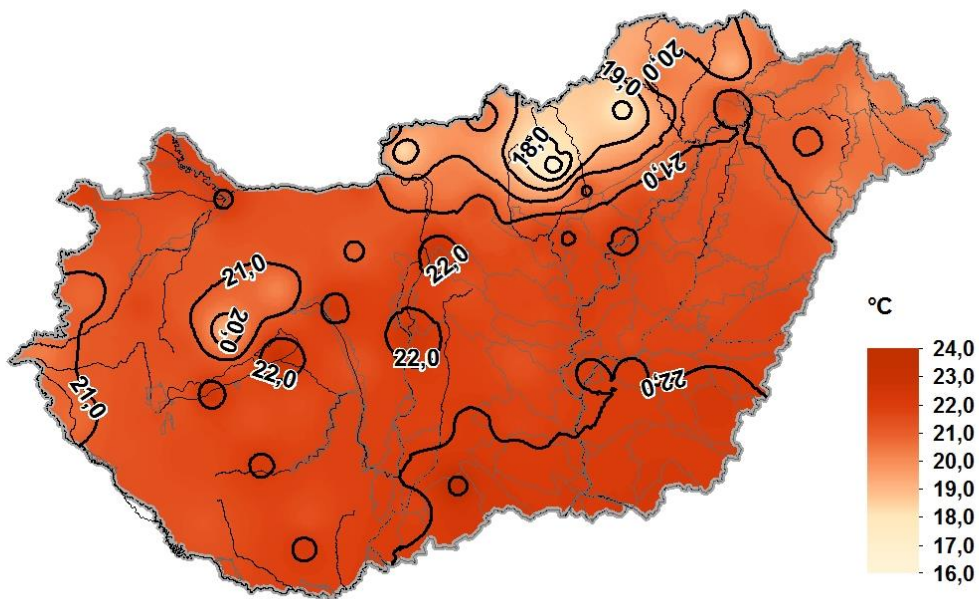
Léghőmérséklet

A június havi középhőmérséklet 16,2°C (Kékestető) és 23,2°C (Siófok) között alakult, az országos területi átlagérték 21,2°C volt, ami a sokévi (1971-2000) júniusi átlagot 2,7 °C-kal (!) haladta meg.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta az átlagos júniusi értéket.

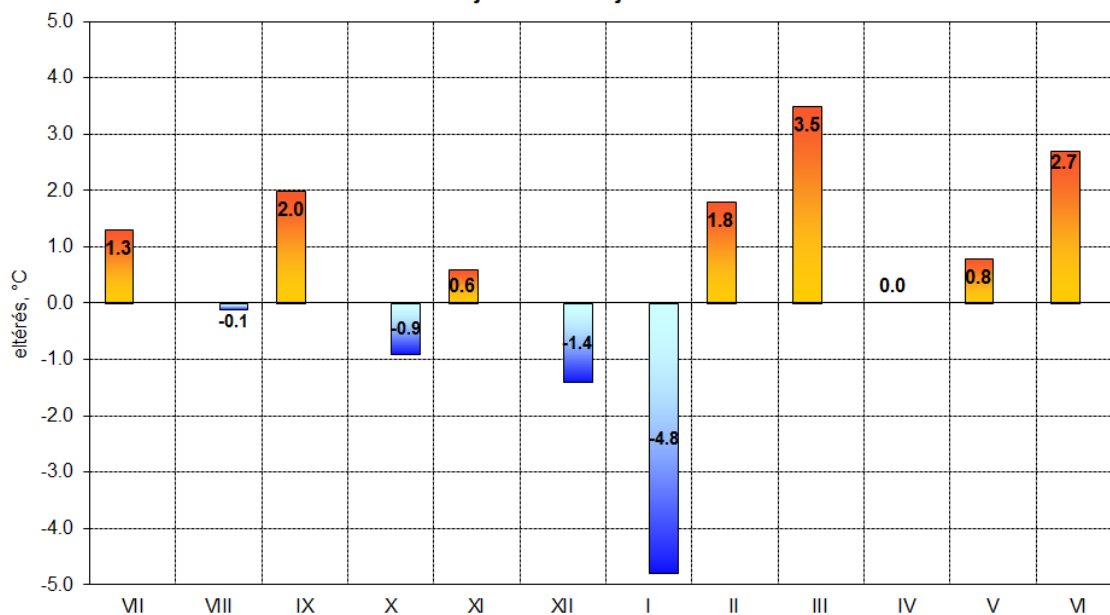
Országos áttekintésben az átlagos június havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés (4,1°C) Sopron-Kurucdomb állomáson fordult elő.

A 2017. június havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2016. július - 2017. június időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma június végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen magasabb volt. A nedvességtartalmat a Kisalföldön az 50-70%, a Dráva menti síkságon, a Mezőföldön és az Alföld túlnyomó részén a 70-100% közötti telítettségi értékek jellemezték. Az Alföldön ennél alacsonyabb (50-70% közötti) telítettségi értékek a Berettyóújfalu-Makó vonaltól délkeletre eső területen fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma júniusban síkvidékeink területén az egy hónappal korábbi állapothoz képest csökkent. A hónap végén általában a 25-40% közötti, de a Mezőföld nyugati részén, és a Dráva menti síkságon a 40-55% közötti telítettségi értékek voltak a jellemzők.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma júniusban számottevően csökkent. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát a hónap végén általában az 55-70% közötti (a Tiszántúl északi peremén 70% feletti) telítettségi értékek jellemezték.

Talajvíz

Júniusban Magyarország síkvidéki területein elszórtan, kisebb körzetekben néhány cm-es emelkedés mutatkozott, azonban ezek kivételével a síkvidéki területek mindegyikén csökkent a talajvízszint. Legnagyobb területi arányt a 0-25 cm közötti süllyedéssel jellemezhető területek képviselik. 25-50 cm közötti különbségértékek az Alföldön a Bodroghöz északnyugati felén, a Sajó torkolatvidékén, a Körösök völgyében és a Dunamenti síkság területén mutatkoztak. A Mezőföld keleti peremvidékén csak kisebb körzetekben jelentkezett 25-50 cm közötti különbség-érték. A Dráva-menti síkság területén 25-75 cm közötti értékek voltak jellemzőek.

Az 1971-2000. közötti időszak június hónapjai átlagértékénél kissé magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Nagykunság délnyugati részén, a Dévaványai-sík, a Nagy-Sárrét, a Dél-Hajdúság területén, a Körös-Maros köze északnyugati és délkeleti peremvidékén, a Duna-Tisza köze keleti peremvidékén, a Jászságban, a Solti-sík területén és a Kalocsai-Sárbözög északi részén, továbbá a Mezőföld és a Kisalföld területén néhány kisebb körzetben.

A viszonyítási időszaknál alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze területének jelentős részén, a Mátra és a Bükk előterében (200-300 cm), a Nyírség északkeleti és déli részén, a Tiszahát, a Szatmári-sík területén (100-200 cm), valamint a Dráva-menti sík (50-75 cm) és a Kisalföld csaknem egészén (0-50 cm)

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2017. június hónapban az 1971-2000. közötti időszak június havi átlagértékénél mintegy 45 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Operatív aszály- és vízhiány értékelés

A havi rendszerességgel közreadott VHTE célja, hogy a hazai vízháztartási helyzetről átfogó képet nyújtson és a várható térbeli és időbeli változásokról is tájékoztassa az érdeklődőket. A kiadvány megszokott tartalmát az év folyamán folyamatosan bővítjük az új kutatási eredményeknek köszönhetően, bízva abban, hogy az újdonságok minden felhasználó számára segíti az adott időszak, országos vagy regionális hidrometeorológiai folyamatainak pontosabb megismerését.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) a vízgazdálkodási feladatok megoldásának operatív támogatása, az aszály és vízhiány jelenségének jobb megismerése érdekében új módszertan bevezetését határozta el. Az elmúlt évtized eseményei rávilágítottak arra, hogy az értékelés és a beavatkozás gyakorlatát is meg kell változtatni annak érdekében, hogy a megelőzés kerüljön a tevékenységek homlokterébe. Az aszály és a vízhiány által okozott gazdasági károk volumene több 10 milliárdos nagyságrendet ér el egy-egy átlagos évben, így a vízgazdálkodás területén is paradigmaváltás szükséges a hatékony válaszok kidolgozásához.

A júniusi csapadékmennyiség és eloszlás rendkívül kedvezőtlenül alakult. A hónap végén érkező front hatására a meteorológiai aszály mérséklődött, a talajban felhalmozódott hiány (talajaszály) azonban arányaiban nőtt. A várható időjárási helyzet következtében országosan a közepes- és erős aszály kialakulásának valószínűsége nagy, a Tiszántúlon, annak is a DK-i részén még átlagos júliusi meteorológiai körülmények mellett is erős aszály elleni védekezésre kell felkészülni!

Belvízi helyzetértékelés

2017 júniusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 160.89 millió m³ volt, ami 18,17 millió m³-rel (mintegy 13%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A június havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán 2 VÍZIG működési területén fordult elő belvizeleöntés. A belvizeleöntések maximális kiterjedése országos összességben 14 ha volt.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2017 júniusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 12,74 millió m³-rel (14%-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2017. június 13-án kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése júliusra az átlagosnál melegebb és szárazabb, augusztusra az átlagosnál melegebb és szárazabb és szeptemberre szintén az átlagosnál melegebb és szárazabb időjárást valószínűsít.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékek között várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
július	20,4 – 23,3 (20,4)	35 – 70 (64)
augusztus	20,0 – 22,2 (20,0)	35 – 65 (61)
szeptember	15,1 – 18,1 (15,6)	30 – 65 (51)

Az OMSZ 2017. július 11-én kiadott középtávú időjárás előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban térben és időben változékony, nyári időjárás valószínű. A legtöbb csapadék az időszak első két napján – főleg az ország délnyugati részén – várható. Később a csapadékhajlam csökken, az időszak végéig területi átlagban jelentős mennyiségű – 10 mm/nap értéket elérő – csapadék nem valószínű. Az átvonuló hidegfrontokhoz kapcsolódó zivatargócokban lokálisan ezt jelentősen meghaladó csapadékmennyiség előfordulhat. A hőmérséklet az időszak első felében csökken, ekkor a napi középhőmérséklet sokfelé átmenetileg az időszakos átlag alá csökken. Az időszak második felében fokozatos melegedésre lehet számítani, de az időszak végéig a kánikula előreláthatólag nem tér vissza.

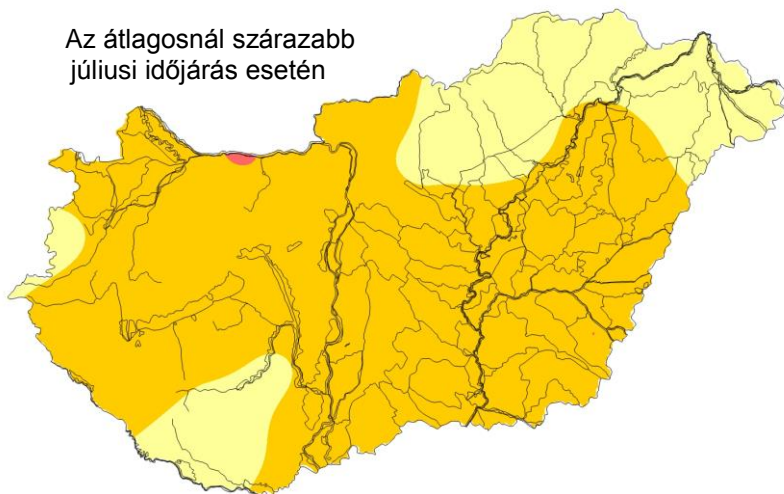
Vízháztartási előrejelzés

2017. június végén az előző év azonos időszakával összehasonlítva országos viszonylatban szárazabb vízháztartási helyzet volt jellemző.

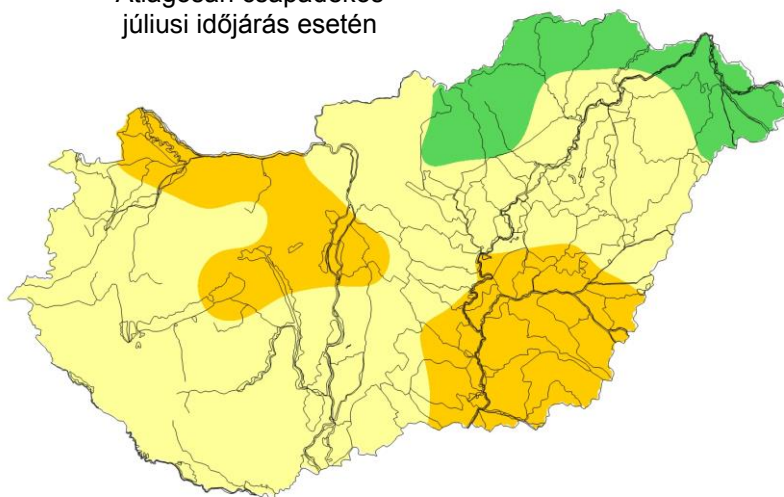
A hosszú távú meteorológiai előrejelzés júliusra az átlagosnál szárazabb és melegebb időjárást valószínűsít, aminek alapján az ország nagy részén száraz vízháztartási helyzet várható.

Az alábbi ábrakon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a július havi vízháztartási helyzet várható alakulását.

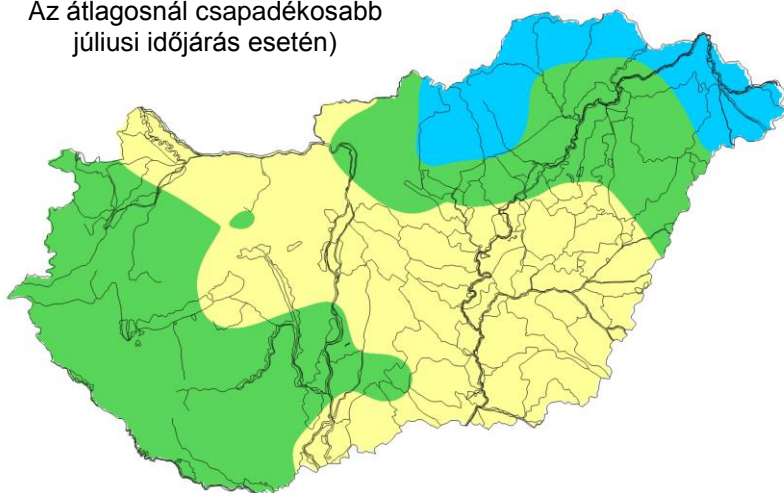
Az átlagosnál szárazabb júliusi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos júliusi időjárás esetén

Az átlagosnál csapadékosabb júliusi időjárás esetén)

GVM

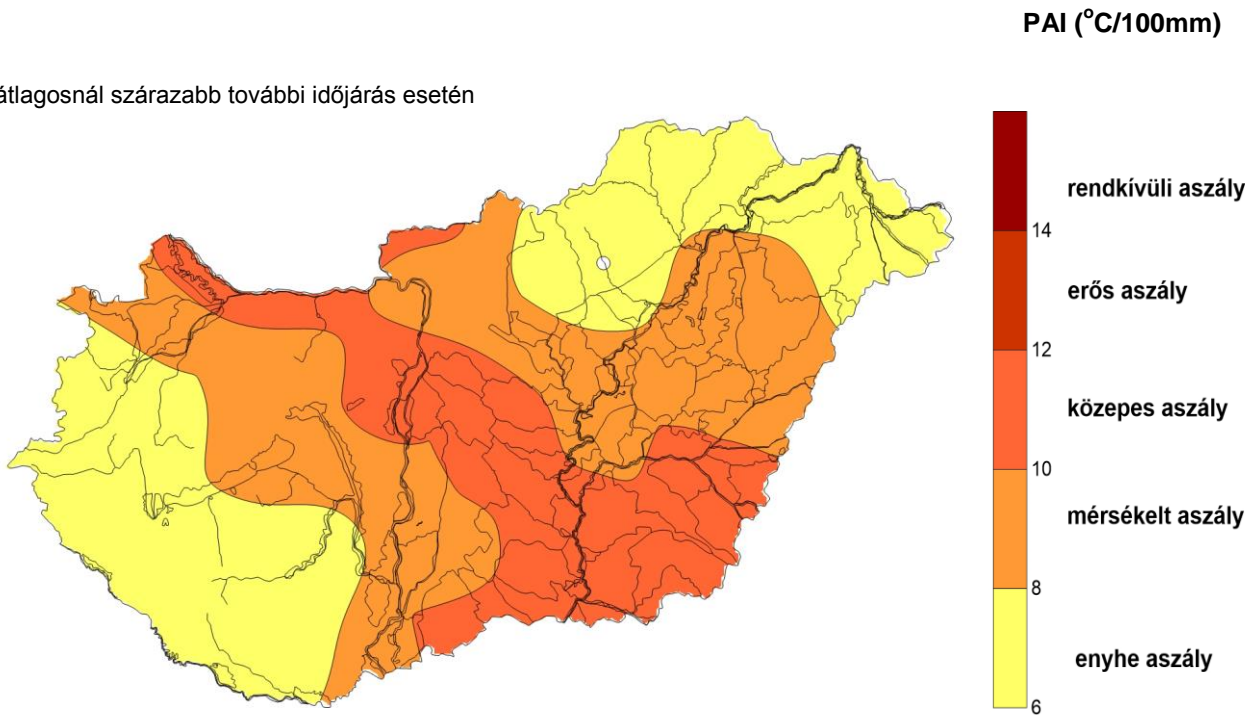

Aszály-előrejelzés

Az alábbi ábrán az átlagosnál szárazabb időjárási forgatókönyv alapján szemléltetjük az idei aszályhelyzet várható alakulását.

Az átlagosnál szárazabb további időjárás esetén

Az „Integrált vízháztartási tájékoztató, operatív aszály- és vízhiány értékelés” című kiadványt a BM 45/2014. (IX. 23.) rendelet 1.§ (1) c), d), e), (2) és a 3.§ (3) j) alapján havi rendszerességgel az Országos Vízügyi Főigazgatóság – az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság bevonásával – készíti el és adja ki.